

Hogyan segít a Magyar Természetvédők Szövetsége által javasolt klímátörvény a hazai gazdasági-szociális problémán?

Ezekben az években Magyarország olyan új fogalmakkal ismerkedik meg az energiagazdálkodás terén, mint az **energiafüggőség** és energiaszegénység.

Magyarország, de a teljes Európai Unió is rendkívüli mértékben kiszolgáltatott a külföldi energiahordozó készleteknek. Hazánk függősége földgázból 82%, kőolajból 86%, szénből 40%. A hazai földgáz készletek elvileg 9 évre tudnák fedezni a jelenlegi szükségleteket, viszont nem lehet őket ilyen rövid idő alatt kitermelni, illetve ha lehetne, akkor 9 év múlva kerülnénk olyan helyzetbe, mint ahol most vagyunk. Hazánkban még nem széleskörű az a felismerés, hogy az éghajlatváltozás egy nem fenntarthatóan gazdálkodó társadalomra adott természeti válasz, hiányzik még a belátás, hogy a környezet és a társadalom helyzetét nem lehet egymástól elválasztani, és az adódó problémákat elkülönítve kezelni.

Magyarországon a háztartások 80%-a **energiaszegény**, azaz jövedelmének több, mint 10%-át, átlagosan ennek dupláját fordítja energiaszámlák kifizetésére. Energiafelhasználási csapdáról beszélhetünk: a szegény családok rossz energiahatékonyságú fűtése, lakása, berendezései magas energia számlákat eredményeznek, tovább rontva az egyébként is nehéz megélhetést, és kezdőtőke hiányában a jelenlegi korszerűsítési támogatásokhoz sem férnek hozzá.

Az energiahordozók terén levő nagy kiszolgáltatottságunkra két módon válaszolhatunk:

1. Folytatjuk a mostani logikát. Részt veszünk a nemzetközi folyamatokban és próbálunk stratégiai tározót, gázvezeték/szénérőműveket fejleszteni, tovább hagyjuk, hogy a magyar gazdaság korlátlanul növelje energiafüggőségét. Nagyon nagy annak a kockázata, hogy rajtunk kívülálló tényezők miatt tartósan, megfizethető energiahordozó nélkül maradunk, és csak akkor kívánunk cselekedni, amikor már a nem kívánt társadalmi, gazdasági és környezeti kényszerek a nyakunkon vannak, és sem időnk, sem pénzünk nincs a fejlesztésekre.

2. Megvizsgáljuk, hogy a mai gazdaság szerkezetéhez képest, milyen termelési és fogyasztási szerkezet szükséges ahhoz, hogy a társadalmi jóllét esélye, egy csökkenő energiafogyasztás mellett is fennmaradjon. Csak egy energiából önellátó, takarékos ország képes az állampolgárai számára a megfelelő ellátásbiztonságot garantálni, és egy nemzetközileg versenyképes gazdaságot működtetni a környezetével harmóniában.

Gondolkodásunk kiinduló pontja, hogy azért pazarolunk el túl sok természeti erőforrást, mert azokat hosszú idő óta korlátlanul rendelkezésre állónak, kimeríthetetlennek véljük. Pedig bebizonyosodott, hogy ezek végesek, és az őket kitermelő, megújító természeti rendszerek sérülékenyek.

Az Magyar Természetvédők Szövetsége javaslata, hogy az Országgyűlés fogadjon el egy klímátörvényt, amely ösztönzi a takarékoságot, a hatékonyságot, és a megújuló energiaforrásokat használó beruházásokat.

A törvény célja, hogy a magyar társadalom összes fosszilis energiaforrás felhasználásának ütemes csökkentésével érje el a környezeti terhek tág körének mérséklését, beleértve az üvegházhatású gázok kibocsátását is. Ennek javasolt mértéke az 1990-es szinthez képest 2020-ig 40%, 2050-ig 80%. A jelenlegi kibocsátáshoz képest az előbbi cél alig több, mint 6%.

- A törvény járuljon hozzá a társadalom környezeti tudatosságának javulásához, a társadalmi igazságossághoz, illetve egy jóval energiatakarékosabb termelői és fogyasztói szerkezet előmozdításán keresztül élénkítse a gazdaságot.
- A szerkezeti átalakulás közben biztosítsa, hogy a megváltozó éghajlati körülményekre a társadalom felkészüljön, hogy a lehető legjobban alkalmazkodni tudjon a változásokhoz.
- Az alkalmazkodás, a talaj megújulása, a biológiai sokféleség megtartása érdekében segítse elő, hogy az ország felszínének javuljon a természetes növényzettel való borítottsága.

További információ: www.klimatorveny.hu

A célokat egy a környezeti, társadalmi és gazdasági szempontokat együtt kezelő eszközrendszer hivatott megvalósítani. Ennek 3+1 pillére van.

1. Fosszilis-energia kvótarendszer:

- A fosszilisenergia-kvóta évente felhasználható fosszilis energia fogyasztói jogosultságot jelent a társadalom egészére és minden fogyasztói egységre külön-külön.
  - Az ország fosszilis-energia felhasználását évről-évre meghatározott mértékben csökkenteni kell, amely nem jelenti a társadalom összes energiafelhasználásának korlátozását.
  - A lakosság számára a kvóták egyenlő mértékben kerülnek megállapításra.
  - A fogyasztói egységek a kvótákat elektronikus folyószámlán kezelik, amely mutatja a fogyasztói lehetőségeik és tényleges fogyasztásuk egyenlegét.
  - A takarékos fogyasztók a kvótakezelő szervezeten keresztül eladhatják megtakarításaikat azoknak, akik többet fogyasztanak, mint a lehetőségeik.
  - A takarékos fogyasztók megtakarításaikat kvóta-pénzben kapják meg, a vevők forint kiadásai a kvótapénz fedezetét szolgálják.
  - A kvótapénz tulajdonosai a pénzhelyettesítőt a környezetbarát áruk és szolgáltatások piacán válthatják árura, szolgáltatásra.
  - A kvótapénz kamatmentesen működő pénzhelyettesítő.

2. A környezetbarát áruk és szolgáltatások piaca (zöldpiac) környezeti és etikai szabályok szerint működő nyitott piac, bárki számára hozzáférhető. Az etikai szabályok elve, hogy a piacon történő gazdasági tevékenységek a közjót szolgálják azáltal, hogy egy létező áru/eljárás/szolgáltatás kisebb környezeti-társadalmi terheléssel valósul meg. A környezetbarát elvárás alapja a kevesebb anyag és energiafelhasználás, a hulladékok minimalizálása, és a toxicitás kizárása az egész életciklusban. Azok az áruk és szolgáltatások kerülhetnek a piacra, amelyeket az erre hivatott testület minősít és védjeggyel ellát. A piac fizető eszköze a kvótapénz.

3. Visszatérülő Alap: A termelés és fogyasztás szerkezetének átalakítása, az energiatakarékosság, hatékonyságnövelés és helyettesítés forrásokat igényel. A visszatérülő alap ezekhez nyújt kamatmentes, akár önrész nélküli támogatást kvótapénzben. Olyan fejlesztésekre vehető igénybe, amelyek kapcsolódnak a környezetbarát áruk és szolgáltatások piacának fejlesztéséhez, mind termelői, mind fogyasztói oldalon. A támogatásokat 100%-ban vissza kell téríteni, de a visszatérítés üteme a megtakarítások, keletkező hasznok ütemében történik.

4. A rendszer negyedik pillére a támogató szolgálat, amely széleskörű tervezői, életviteli szakmai és szociális támogatást nyújt a keletkező megtakarítások ésszerű felhasználásához, egyben növeli a magas hozzáadott értékkel történő foglalkoztatást.

Várt eredmények:

A fosszilis energiahordozók felhasználását szabályoznánk, ezért az energiagazdaságunk a hatékonyság és megújuló erőforrások felé indulna el. A helyben elérhető megújuló erőforrások felhasználásával fokozatosan megszabadulhatnánk a külső piacoktól való függéstől. Az intézkedés nyomán lendületet venne a megújuló energiaforrásokkal és hatékonysággal kapcsolatos kutatás-fejlesztés. Az új megoldások elterjesztése és alkalmazása fellendítené a gazdaságot, és valós igényeket kielégítő munkahelyeket teremtené.

A rendszer alkalmas a szociális igazságosság javítására, fontos lépéseket tehet a mélyszegénység felszámolása felé. Javulna a társadalom értékválasztása, környezeti tudatossága, megváltozna szemlélete. Megtanulnánk a környezetet értékelni, az bekerülne anyagi értékeink tárházába, megszűnne az értékek egyensúlytalansága, ez változást hozna erkölcsünkben is.